

Skadesforsikringselskaber

Markedsudvikling 2022

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning	3
2. Hovedtendenser i forsikringsselskabernes årsregnskaber	3
3. Væsentlige træk i markedsudviklingen 2022	8
4. Observationer fra årets inspektioner	9
5. Appendiks.....	10

Markedsudviklingen i 2022 for skadesforsikringselskaber

1. Sammenfatning

De direkte tegnende skadesforsikringselskaber leverede i 2022 et resultat før skat på 2,6 mia. kr., hvilket var 11,2 mia. kr. lavere end året før. Tilbagegangen dækker over en nedgang i det forsikringstekniske resultat på 1,9 mia. kr. og en nedgang i investeringsresultaterne på 8,8 mia. kr. Herudover var der en tilbagegang i øvrige poster på 0,5 mia. kr. Skadesforsikringselskaberne opnåede dermed en egenkapitalforrentning før skat på 4,2 pct. mod 24,1 pct. i 2021¹.

Den kraftige rentestigning gav over en bred kam selskaberne store kurstab på obligationsbeholdningerne. Udviklingen var en påmindelse om, at selvom selskabernes risikoprofil på markedsrisikoområdet betegnes som konservativ, så kan det godt medføre store tab.

Forsikringselskaberne mærkede også for alvor effekten af de stigende råvare- og materialepriser, hvor især byggematerialer med stort energiindhold og reservedele til biler fremhæves som de største bidragydere til forøgede skadesomkostninger.

Erstatningsprocenten kom tilbage på et højere niveau igen efter COVID-19-krisen, og i første kvartal 2022 blev selskaberne ramt af stormene Malik og Nora. Samlet set over året var udgifterne til vejrligsskader dog ikke ekstraordinære.

Alm. Brand A/S overtog den 1. april 2022 Codan Forsikrings danske portefølje og Privatsikring fra Tryg A/S og Intact Financial Corporation. Alm. Brand blev dermed Danmarks næststørste forsikringskoncern.

Finanstilsynet gennemførte i løbet af 2022 i alt fire inspektioner i skadesforsikringselskaber, hvoraf tre inspektioner havde bredt fokus. Den fjerde inspektion var en funktionsinspektion med fokus på opgørelse af solvenskapitalkravet. Hovedparten af tilsynsreaktionerne efter de fulde inspektioner blev også i 2022 givet indenfor ledelses- og kontrolsystemet og solvenskravsopgørelserne.

Markedsudviklingsartiklen medtager kun statistisk materiale fra de selskaber, som Finanstilsynet har under tilsyn. Det vil sige, at filialer af udenlandske selskaber ikke er medtaget. Derudover medtages ikke skadesforsikringselskaber, hvor den indirekte andel af forsikringerne (genforsikring) overstiger 50 pct. Det skyldes, at dette primært er captive-genforsikringselskaber, som kun genforsikrer et moderselskabs forsikringer. Materialet dækker 50 selskaber, hvilket er to færre end i 2021.

2. Hovedtendenser i forsikringselskabernes årsregnskaber

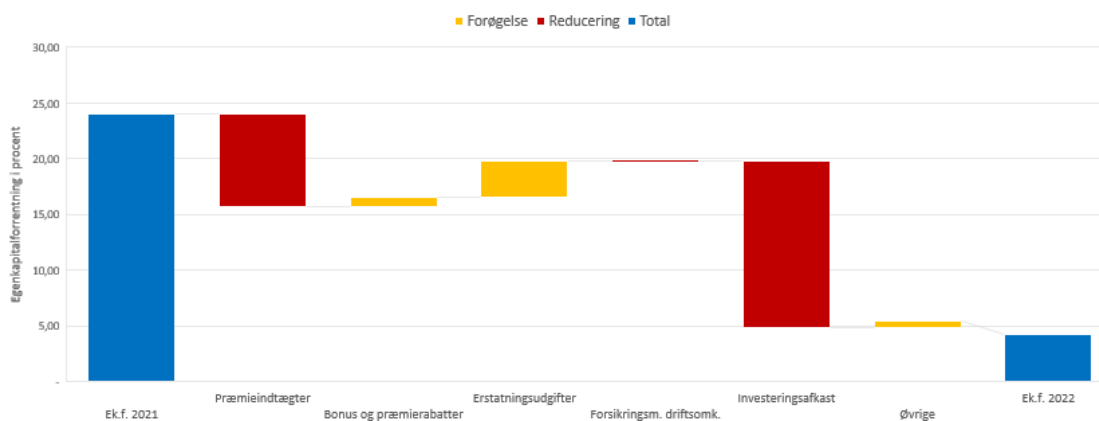
Skadesforsikringselskaberne havde i 2022 en tilbagegang på 11,2 mia. kr. i det samlede resultat før skat fra 13,8 mia. kr. til 2,6 mia. kr. Forsikringsforretningen indtjente 1,9 mia. kr. mindre, og investeringsaktiviteterne indtjente 8,8 mia. kr. mindre. Præmieindtægten for egen regning faldt med 0,9 mia. kr., og erstatningsudgifterne var 0,8 mia. kr. højere. De forsikringsmæssige driftsomkostninger var 0,7 mia. kr. højere, og øvrige poster (bonus og præmierabatter og andre indtægter) var 0,8 mia. kr. lavere.

¹ Egenkapitalforrentning er alene beregnet på basis af egenkapitalen primo året.

Investeringsaktiviteterne gav selskaberne et resultat på -4,4 mia. kr. imod 4,4 mia. kr. i 2021.

Egenkapitalforretningen faldt fra 24,1 pct. i 2021 til 4,2 pct. i 2022. Figur 1 viser de enkelte resultatposters bidrag til ændringen i egenkapitalforretningen. Her fremgår det tydeligt, at investeringsafkastet tegnede sig for den største del af det samlede fald med 14,9 procentpoint, men også præmierne bidrog med hele 8,4 procentpoint til det samlede fald.

Figur 1: Finansmarkederne gjorde ondt på selskaberne

Noter: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger. Øvrige poster dækker regnskabsposten "Andre indtægter".

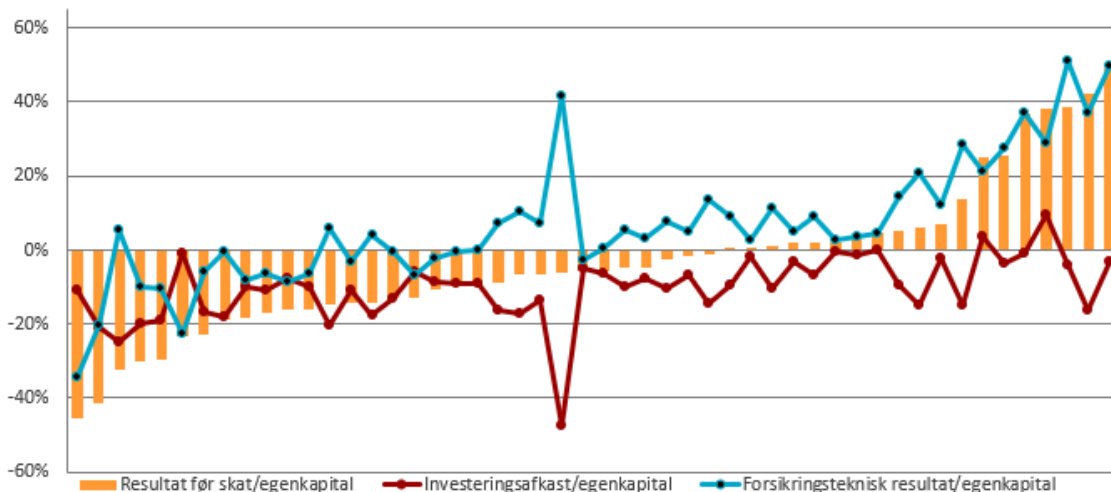
Variationen i selskabernes resultater har været høj de seneste år. Det blev yderligere forstærket i 2022 med de store udsving i investeringsresultaterne. Ca. en tredjedel af selskaberne havde ligesom i 2021 underskud på forsikringsdriften, men i modsætning til 2021 kunne resultatet på investeringsaktiviteterne ikke opveje dette.

Som det fremgår af figur 2, havde kun tre selskaber positivt investeringsafkast i 2022 (rød kurve). Det var den primære grund til, at kun ca. en tredjedel af selskaberne leverede et samlet positivt resultat (gule søjler). De store udslag i midten af figuren repræsenterer et selskab, der er kendetegnet ved en stor rentefølsomhed på både aktiv- og passivside. Eksemplet understreger værdien af god aktiv- og passivstyring.

32 af de 50 selskaber realiserede positivt forsikringsteknisk resultat, men kun tre selskaber havde både positivt forsikringsteknisk resultat og positivt investeringsresultat, jf. figur 3. Ingen af de 18 selskaber, som havde negativt forsikringsteknisk resultat, havde positivt investeringsresultat.

Nogle af de mindre, gensidige selskaber har en bevidst strategi om at operere med et relativt beskedent resultat af forsikringsdriften for at tilgodese kunderne, der samtidig er ejerne. De fleste af disse selskaber har dog en betydelig finansiell styrke, da de ofte har bygget formuer op over en lang årrække.

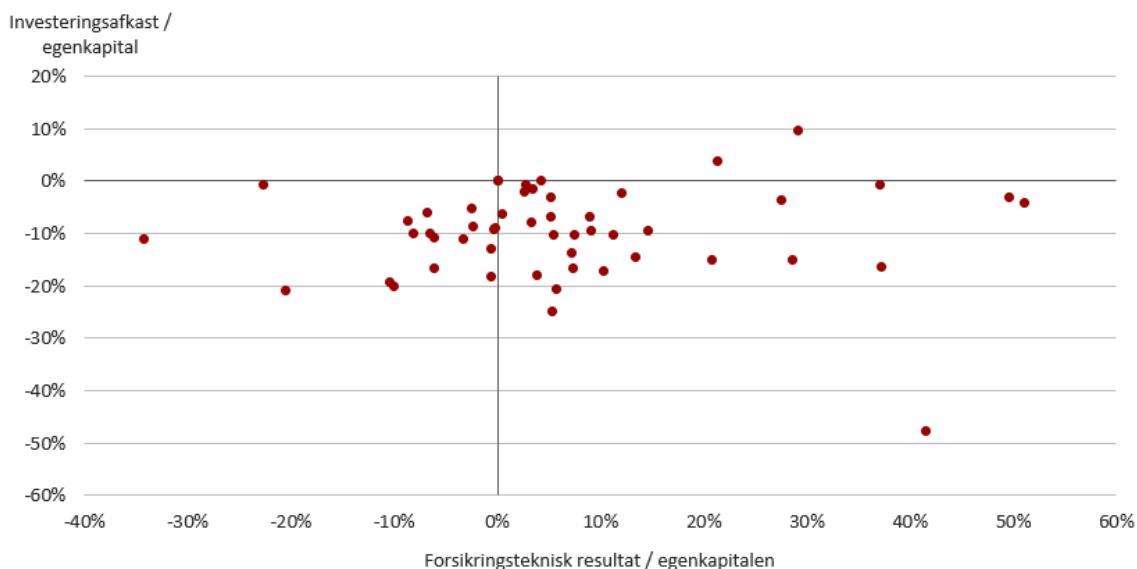
Figur 2: Fortsat stor variation i selskabernes lønsomhed

Noter: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Finanstilsynet har fortsat fokus på holdbarheden af forretningsmodellen i de mindre, gensidige selskaber, som ikke har stor finansiell styrke.

Figur 3: Kun tre selskaber realiserede positivt investeringsresultat

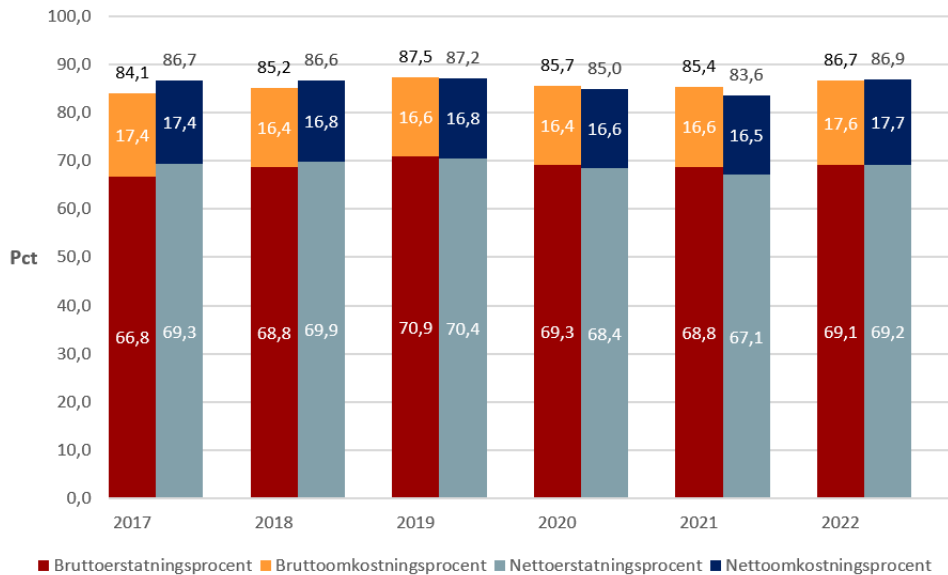

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Efter to år med svagt faldende combined ratio, dvs. samlede udgifter til erstatninger og omkostninger målt i forhold til årets præmier, steg combined ratio til 86,7 pct. brutto og 86,9

pct. netto (dvs. inklusive virkning af genforsikring). Stigningen fandt primært sted i omkostningsprocenten, som steg med et procentpoint til 17,6 (brutto). Erstatningsprocenten steg med 0,3 procentpoint, jf. figur 4.

Figur 4: Combined ratio steg

Noter: Forskellen på brutto og netto er virkningen af genforsikring.

Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Erstatningsprocenterne i Figur 5 og tabel 1 er baseret på selskabernes solvens II-indberetninger. Det indebærer, at erstatningsprocenterne er beregnet uden skadebehandlingsomkostninger og ændringer i hensættelserne. Derfor afviger tallene fra de regnskabsmæssige erstatningsprocenter ovenfor, da disse indeholder både skadebehandlingsomkostninger og ændringer i hensættelserne.

Figur 5 viser, at udviklingen i erstatningsprocenterne på forsikringsområderne har været uens i 2022. Faldet i erstatningsprocenten for sundhedsforsikring er primært drevet af en stigning i præmierne på arbejdsskadeforsikring, men der var også mindre fald i udgifterne til arbejdsskadeforsikring og indkomstsikring.

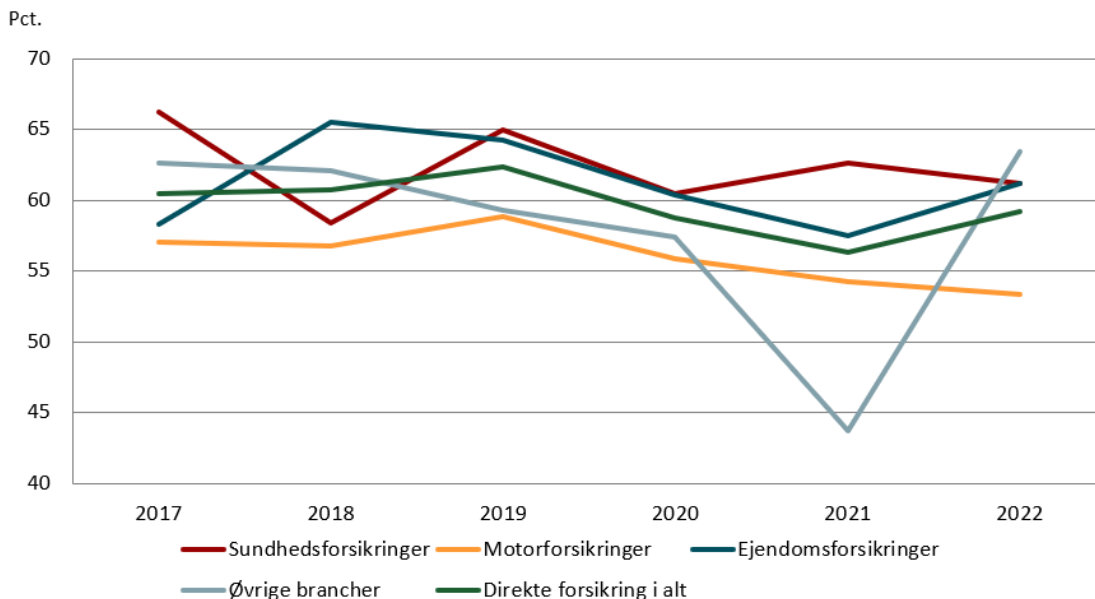
Erstatningsprocenten i motorforsikringsbranchen er faldet på trods af stigende inflation. Faldet skyldes et markant fald i udgifterne til ansvarsskader på 26 pct. på trods af en stigning i materialepriserne² og antallet af takserede skader, som var historisk højt i 2022 (397.207)³.

Mest markant er stigningen i øvrige forsikringer, hvor det især er assistanceforsikring, som er steget kraftigt. Det er sket efter et stort dyk i 2021, hvor behovet for assistance faldt under COVID-19-nedlukningerne. Erstatningsprocenten i almindelig ansvarsforsikring, retshjælp og transportforsikring er alle faldet, mens kredit- og kautionforsikringerne efter et par år med store udsving oplevede en afdæmpet stigning.

² Kilde: Årsrapporter for 2022

³ Kilde: F&P/Statistik

Figur 5: Erstatningsprocenten er steget efter COVID-19

Note: Egne beregninger baseret på selskabernes indberetninger.

Skadesomfanget har ikke været mærkbart påvirket af COVID-19-krisen i 2022. Den 1. februar blev de sidste væsentlige restriktioner ophævet, og COVID-19 var ikke længere en samfundskritisk sygdom.

Nettoprisindekset steg jævnt fra 103,8 til ca. 107,0 igennem 2021. Fra ultimo 2021 og til oktober 2022 steg indekset til 117,7, hvorefter det faldt til 116,0 ultimo året⁴. Prisstigningerne har allerede vist sig i selskabernes regnskaber, men dog med en vis træghed, da mange selskaber har nydt godt af købsaftaler mv. Derfor må det forventes, at prisstigningerne også vil presse erstatningsprocenten op i 2023.

Antallet af vejrtilgsskader var samlet set relativt lavt i 2022, men stormene Malik og Nora gav selskaberne store udgifter i januar og februar. Selskabernes storskader var i gennemsnit heller ikke helt så dyre som året før.

⁴ Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk

Tabel 1: Erstatningsprocenter pr. branche

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Erstatningsprocent</i>					
Udgifter til lægebehandling	85,5	113,7	81,4	84,5	83,5
Indkomstsikring	52,5	50,5	52,9	54,3	53,5
Arbejdsskadeforsikring	31,3	47,4	50,6	52,6	47,9
Sundhedsforsikring i alt	58,4	65,0	60,5	62,7	61,2
Motor, ansvarsforsikring	53,4	57,7	64,6	60,6	46,1
Motor, kaskoforsikring	58,4	59,3	52,7	52,2	55,7
Motorforsikring i alt	56,7	58,8	55,9	54,3	53,4
Brand og andre skader på ejendom	65,5	64,2	60,4	57,5	61,2
Ejendomsforsikringer i alt	65,5	64,2	60,4	57,5	61,2
Sø-, lufts- og transportforsikring	59,4	50,0	43,6	46,1	41,9
Almindelig ansvarsforsikring	56,6	52,3	55,7	47,3	44,7
Kredit og kautionsforsikring	47,2	17,3	71,5	25,6	31,9
Retshjælpsforsikring	96,1	56,2	65,3	63,6	52,9
Assistance	67,7	68,6	49,6	17,6	74,8
Diverse finansielle forsikringer	-	-	-	-	-
Øvrige i alt	62,0	59,2	57,4	43,7	63,5
I alt direkte forsikring	60,7	62,3	58,8	56,3	59,2

Note: Baseret på selskabernes indberetninger

3. Væsentlige træk i markedsudviklingen

Skadesforsikringssselskabernes strategier bliver stadig mere fokuserede på data og teknologi som det, der driver både kundeoplevelsen og effektiviseringen af forsikringsdriften. COVID-19-krisen har været afsæt for mange selskaber til at videreudvikle de digitale platforme og derudover skabe mere fleksible arbejdsformer. COVID-19-krisen har kun forstærket en udvikling, som allerede var på vej, og derfor kommer sektoren forventeligt også i de kommende år til at investere massivt i digital udvikling.

Brikkerne i den største begivenhed på det danske skadesforsikringsmarked de senere år er nu faldet på plads. Codan Forsikring er blevet delt mellem Tryg og Alm. Brand, som overtog Codans danske portefølje den 1. april 2022. Alm. Brand er nu Danmarks næststørste skadesforsikringskoncern med en markedsandel på ca. 17 pct.⁵ Tryg er Skandinavien's største skadesforsikringskoncern⁶.

Antallet af bolighandler faldt til ca. 14.500, hvilket var det laveste siden 2014⁷. Den lave omsætning rammer særligt de selskaber, som tegner ejerskifteforsikringer. Disse selskaber er i forvejen ramt af den høje inflation, da de allerede tegnede forsikringer løber i flere år, uden at præmien kan indekseres. Finanstilsynet er opmærksomt på effekterne af dette og er i dialog med selskaberne for at sikre, at de foretager de nødvendige tilpasninger i budgetter mv.

⁵ Kilde: Årsrapport for Alm. Brand A/S 2022

⁶ Kilde: Årsrapport for Tryg Forsikring A/S 2022

⁷ Kilde: www.boligsiden.dk

Flere selskaber berettede i årsrapporten om markante stigninger i prisen på genforsikring. Prisstigningerne skyldes både en stigning i behovet for genforsikring (pga. større global usikkerhed og klimaforandringer), en nedgang i den kapital, genforsikrings-selskaberne stiller til rådighed (kapaciteten) og et generelt behov for at forbedre rentabiliteten i genforsikringsbranchen, som i flere år har været dårlig⁸. Mange selskaber har derfor omlagt genforsikringsprogrammet og især købt lavere dækning for de mindre skader. Den lavere reinsurance-dækning medfører alt andet lige et højere solvenskapitalkrav, som afspejler den højere risiko i selskaberne.

4. Observationer fra årets inspektioner

Finanstilsynet gennemførte i 2022 to fulde inspektioner i skadesforsikrings-selskaber og en fuld inspektion i en forsikringsholdingvirksomhed. Derudover foretog Finanstilsynet en funktionsinspektion med fokus på opgørelse af solvenskapitalkravet. To af de fulde inspektioner foregik hos et mellemstort selskab og dets moderselskab, og den tredje fulde inspektion foregik i et mindre selskab.

Som det har været tilfældet de seneste år, blev hovedparten af tilsynsreaktionerne givet indenfor ledelses- og kontrolsystemet, f.eks. til nøglefunktionerne. Inspektionerne viser stadig, at skadesforsikrings-selskaberne har mangler i politikker, retningslinjer, forretningsgange, funktionsbeskrivelser og andre styringsdokumenter.

To af de tre undersøgte selskaber fik desuden påbud vedrørende hensættelserne, og alle tre selskaber modtog påbud om at foretage mindre rettelser i metoden for opgørelse af solvenskapitalkravet.

⁸ Kilde: Atlas Magazine, <https://www.atlas-mag.net/en/article/the-challenges-faced-by-the-reinsurance-market-in-2022>

5. Appendiks

Tabel 1: Uddrag af resultatopgørelser og balancer 2018-2022

<i>Mio. kr.</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Resultatposter					
Bruttopræmier	68.279	68.995	69.286	74.547	72.622
Afgivne genforsikringspræmier	-6.605	-5.084	-4.087	-4.128	-4.279
Præmieindtægter f.e.r.	61.408	63.391	64.516	69.111	68.217
Erstatningsudgifter f.e.r.	42.902	44.657	44.126	46.364	47.190
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.	10.301	10.633	10.716	11.404	12.099
Forsikringsteknisk resultat	7.538	7.524	8.810	9.978	8.047
Investeringsafkast	-624	3.681	1.486	4.429	-4.410
Årets resultat før skat	7.052	11.277	10.336	13.846	2.587
Balanceposter					
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	95.321	96.218	96.808	99.793	95.037
Egenkapital	52.110	54.201	57.520	61.016	78.181
Aktiver i alt	170.561	174.934	181.257	185.782	203.270
Nøgletal					
Bruttoerstatningsprocent	68,8	70,9	69,3	68,8	69,1
Bruttoomkostningsprocent	16,4	16,6	16,4	16,6	17,6
Combined ratio	88,1	89,1	86,6	86,1	88,8
Operation ratio	88,0	90,2	86,6	85,6	88,9
Relativt afløbsresultat	3,8	4,2	3,3	2,7	2,6
Egenkapitalforrentning i procent	11,0	16,4	14,6	18,6	6,7

Note: Nøgletallene er beregnet som vægtede gennemsnit af de nøgletal, som de enkelte selskaber har indberettet til Finanstilsynet. Beregningerne er for hele femårsperioden baseret på de selskaber, der var på markedet i det pågældende år. Vægtene afspejler det enkelte selskabs tyngde indenfor de pågældende nøgletal i det pågældende år. Nøgletallene kan dermed ikke beregnes på baggrund af tallene i den øverste del af tabellen. Nøgletallet combined ratio er beregnet som summen af erstatningsprocent for egen regning og omkostningsprocent for egen regning.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet.